

Tina Turner, l'adéu a una llegenda de l'escenari

Per Montse Bordas Borrull

El passat 24 de maig, a la seva casa al cantó de Zurich, Suïssa, va morir als 83 anys Tina Turner, una estrella que s'havia guanyat l'estimació de generacions senceres per la seva llarga trajectòria i calidesa humana, més enllà de la seva faceta artística.

Hi ha tres aspectes que la distingeixen i la fan brillar d'entre la multitud: la seva veu, la seva energia i la seva valentia.

En primer lloc, la seva veu ressona amb força i profunditat. Canta des de l'ànima i, com a cantant de *gòspel* que va ser, utilitza aquest canal per expressar les emocions que brollen del seu ser i despullar-se davant de nosaltres. Amb la seva veu, el temps s'atura i ens veiem immersos en un moment on les presses del món exterior desapareixen i només quedem envoltats amb les nostres pròpies emocions i experiències. Si alguna vegada ens hem atrevit a cantar el tema *Simply the Best*, segurament a l'entonar els sols ens sentim incòmodes, sobretot si surt algun gall i ens adonem de com n'és de fàcil per ella, que ho fa, no podria dir sense despentinat-se, perquè dalt de l'escenari la seva melena té vida pròpia, sinó transportant-nos a un món de sons impossibles.

En segon lloc, la seva energia és una festa sense fre. La seva actuació és una orgia de passió. Cada nota que canta, cada pas i cada gest que fa, està carregat amb tanta força que no pots deixar de mirar-la perquè ens ha captivat tots els sentits.

Finalment, queda la seva valentia en revelar la seva història de maltractaments en una entrevista televisada l'any 1981. Encara que era un secret a veus, Tina

Turner va decidir trencar el silenci. Ja no podia permetre que la violència que havia passat quedés amagada. Fent-ho públic va ajudar a moltes dones que havien viscut el mateix infern que ella.

Els seus inicis en el món de la música van ser en el cor de l'església on cantava quan tenia 11 anys. La música espiritual *gòspel* va ser un trampolí per a la seva carrera proporcionant-li tècnica vocal i passió. L'any 1958, amb només 20 anys va quedar fascinada amb les actuacions de Ike Turner i la seva banda. Va prendre la determinació d'abandonar la feina de treballadora domèstica i embarcar-se en l'altra cosa que sabia fer, que era cantar. Per altra banda, Ike Turner va reconèixer el seu enorme talent en veure-la interpretar i no va dubtar a incorporar-la a la seva banda. Va copsar el seu potencial i el va saber explotar. Li va canviar el nom (quan va néixer, ella es deia Anna Mae Bullock) i també va canviar el de la banda, que va passar a anomenar-se Ike & Tina Turner.

La Tina va tenir el seu primer fill, Craig, amb 18 anys, fruit de la relació amb el guitarrista de la banda. I el segon fill, Ronnie, va arribar l'any 1960 amb Ike Turner. L'any 1962, amb 24 anys, Tina es casa amb Ike a Tijuana (Mèxic). Ella explicaria que la nit de noces la va passar en un bordell, on el seu marit la va obligar a presenciar les relacions sexuals que mantenia amb altres dones.

En la intimitat, el menyspreu i l'abús de poder per part del seu marit la tenien en un estat de temor constant. Vivia amb el seu pitjor enemic, sotmesa a maltractaments físics i psicològics. En l'àmbit professional, la fama acompanyava a aquest duet, que va guanyar popularitat i va acabar obtenint un enorme èxit de vendes. Estrelles de rock com Mick Jagger els contractaven com a teloners en els seus concerts per la seva música enèrgica. Dalt de l'escenari, Tina Turner alliberava la ràbia continguda pel seu patiment en una explosió d'energia desmesurada.

A partir de 1976, Tina inicia la seva carrera en solitari. Abans d'una actuació mentre es trobava en un hotel, la cantant es colpejada brutalment pel

seu marit. Aquest va ser el detonant que la va portar a deixar el seu marit i embarcar-se en solitari.

Tina Turner escriu cançons de rock i de soul. Vestida amb faldilles curtes, melena de lleona i ballant sobre talons de vertigen, es mou dalt de l'escenari com una tigressa que marca territori. El ritme del ball és frenètic, la veu és salvatge. En cada concert ens regala una part de si mateixa, actua amb passió desfermada. És la reina del rock. Només pot cantar i ballar amb aquesta brutalitat que vol renéixer del sofriment. Les seves cançons seran la banda sonora de la seva vida. Constància i resiliència seran determinants per aconseguir mantenir-se més de 50 anys dalt dels escenaris. Però no es destaparà només en aquest territori. L'any 1981, en una entrevista a la televisió, s'atreveix a explicar la relació d'abús que va patir del seu marit Ike Turner. En aquells temps era un tema tabú, no es parlava del maltractament en el marc de la parella. Aquesta valentia va ajudar a altres dones, que la van imitar i es van decidir a parlar de les relacions tòxiques que estaven patint. L'any 1986 publica la seva autobiografia, *Jo Tina*, on explica que Ike Turner va abusar d'ella física i psicològicament fins que es va separar l'any 1976. El divorci es va signar finalment l'any 1978, després de 16 anys de matrimoni.

L'any 1986 va conèixer el seu gran amor, el productor musical Erwin Bach. Ella tenia 46 anys i ell 30. El destí els va fer coincidir en una festa quan ella estava de gira per Europa i va unir-los. Ella es va enamorar d'ell. L'amor no té edat. Van sentir que eren ànimes bessones i van seguir els dictats del cor. Van estar junts més de 30 anys. L'any 2013 es van casar. En una entrevista que va concedir a l'Oprah Winfrey va confessar amb la seva habitual espontaneïtat: "Sabeu que vaig ser jo qui va donar el primer pas en la nostra relació".

La Tina Turner va passar pel pitjor que li pot passar a una mare, com és perdre els seus dos fills biològics. En Craig es va suïcidar l'any 2018 amb 59 anys i en Ronnie va morir de malaltia amb 62, l'any 2022.

La seva darrera aparició en una gala va ser el novembre de 2019, a l'edat de 79 anys, quan va assistir a Broadway a l'estrena del musical sobre la seva vida,

Tina Turner, El Musical. Es va acomiadar definitivament dels escenaris l'any 2009 quan tenia 69 anys, amb la gira mundial anomenada *Tina 50th Anniversary Tour*, després d'estar actuant per tot el món durant més de cinc decennis. La gira oficial de comiat va començar l'any 2008 i es va allargar fins el 2009.

Ens ha deixat una estrella de la cançó, però, més enllà de la seva brillant carrera artística, ens ha deixat una dona valorada per la seva autenticitat, humilitat i honestedat. La seva determinació per trobar la seva pròpia veu i llibertat és un exemple inspirador per a tothom. Aquesta transparència va contribuir a crear un vincle més profund entre l'artista i els seus fans. Sempre la tindrem present com una icona de resiliència i passió, perquè la seva música és un record constant de la importància de ser autèntic i de connectar amb les emocions més profundes.

En el món de la música, on la fama i el talent són imprescindibles, Tina Turner es va convertir per mèrits propis en una llegenda i, com diu la dita, les llegendes són eternes, no moren mai. No es pot entendre el que va aconseguir aquesta estrella sense conèixer la seva vida, que ella mateixa va voler compartir per voluntat pròpia, per així inspirar a altres persones.